

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122203438
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4122203438.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobcu: A DONASTAV s.r.o., so sídlom Farská 12, Nitra, IČO: 44 067 909, zastúpeného: JUDr. Eva Hlaváčová, advokátka so sídlom Farská 12, 949 01 Nitra, IČO: 50 650 190, proti žalovanému: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX K. XX, zastúpenému: JUDr. Henrieta Danišová, advokátka so sídlom Janka Alexyho 7, 841 01 Bratislava, IČO: 17 448 565, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 3. novembra 2022 č.k. 16C/22/2022-164, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1.1. V predmetnej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam - dvojdomov nachádzajúcich sa v kat.úz. K., zapísaných na LV č. XX označených ako rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/X. Zároveň sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd uložil žalovanému zákaz akokoľvek prevádzať, scudzovať, akýmkoľvek spôsobom zaťažovať, nakladať a vykonávať právne úkony s totožným nehnuteľným majetkom.

1.2 Súd prvej inštancie v poradí prvým uznesením zo dňa 26. apríla 2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa v celom rozsahu zamietol (výrok I.). Druhým výrokom konanie zastavil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike prostredníctvom Okresného súdu Nitra súdny poplatok z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33 eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia (výrok III.) Právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Eve Hlaváčovej, advokátke so sídlom Farská 12, Nitra uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za spracovanie podaní a ich príloh v listinnej podobe vo výške 40 eur (2 x 20 eur) v zmysle pol. 20a sadzobníka súdnych poplatkov k zákonu o súdnych poplatkoch, do troch dní od právoplatnosti uznesenia (výrok IV.) Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (výrok V).

1.3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 7. septembra 2022 č.k. 25Co/85/2022-131 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2.1. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol opätovne uznesením tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa v celom rozsahu zamietol (výrok I.). Konanie v celom rozsahu zastavil (výrok II). Žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že, o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto

uznesenia súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 324 ods. 1, 2, § 325 ods. 1, 2 písm. c), d), § 328 ods. 1, § 161 ods. 1, 2, § 230 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

2.2. Vzhľadom na podanie žalobcu, označené ako zmena žalobného petitu, ktorým vzal žalobu čiastočne späť v časti určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku nachádzajúcemu sa v katastrálnom území K. - rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/X, súd prvej inštancie akceptoval späťvzatie žaloby a konanie zastavil. Uviedol, že vo vzťahu k parcele č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria konanie zastavil z dôvodu existencie prekážky res iudicata. Konštatoval, že súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby nebol potrebný, pretože k späťvzatiu žaloby prišlo skôr než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie.

2.3. Svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia založil na troch dôvodoch. V prvom rade konštatoval, že nebolo za preukázané, žeby bolo nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami neodkladným opatrením, keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno osvedčenia skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia. Skutočnosti uvedené v návrhu sú založené na subjektívnych pocitoch žalobcu a ohrozenie jeho právom chránených záujmov nebolo podložené žiadnym listinným dôkazom preukazujúcim realizáciu akejkoľvek dispozície s majetkom, ktorý by mal patriť žalobcovi. Ďalej poukázal na to, že z výpisu LV č. XX. pre k. ú. K. vyplýva, že v poznámke je zapísané obmedzenie zákaz nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami na základe uznesenia Okresného súdu Nitra sp.zn. 15C/184/2009-38 zo dňa 15.10.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.11.2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra sp.zn. 15C/184/2009-38 zo dňa 22.10.2009. Za zásadné považoval, že medzi rovnakými stranami sporu, s rovnakým predmetom konania o určenie vlastníckeho práva k totožným nehnuteľnostiam, na základe rovnakých skutkových okolností prebiehalo na Okresnom súde Nitra konanie pod sp.zn. 18C/191/2009, ktoré bolo právoplatne skončené. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 18C/191/2009-691 zo dňa 6. júna 2019, ktorou bola žaloba spoločnosti A DONASTAV, s.r.o., zamietnutá, a rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/210/2019-725 zo dňa 25. novembra 2021, ktorý rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 12.01.2022. Z uvedených dôvodov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.4. Vo vzťahu k žalobe súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení § 161 ods. 1 a 2 a § 230 CSP. Uviedol, že súd je kedykoľvek za konania povinný prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci a rozhodnúť. Tieto podmienky, pre ktoré je zavedená legislatívna skratka „procesné podmienky“, nie sú výslovne zákonom definované, dajú sa však vyvodiť z jednotlivých ustanovení CSP. Z ustanovenia § 230 CSP vyplýva, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Takéto právoplatné rozhodnutie zakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, prekážku res iudicata, ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Ak by sa teda začalo konanie vo veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, ktorá sa týka tých istých strán sporu a toho istého predmetu konania, súd je povinný podľa § 161 ods. 2 CSP s poukazom na § 230 CSP takéto konanie zastaviť. O tie isté strany ide vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený t.j. je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode. Pričom podmienky totožnosti strán sporu a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne.

2.5. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp.zn. 18C/191/2009 zistil, že totožný žalobca sa domáhal voči totožnému žalovanému, žalobou zo dňa 22.10.2009, určenia vlastníckeho práva totožných nehnuteľností, ako v tomto konaní. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že na svoje náklady s povolením žalovaného, ako vlastníka pozemkov, na ktorého bolo vybavené aj stavebné povolenie, postavil rodinné domy, keď medzi stranami sporu došlo k riadnej dohode o tom, že po ukončení stavieb žalovaný prevedie nehnuteľný majetok na neho spolu s pozemkami, za ktoré prijal dohodnutú kúpnu cenu a v tom čase žalovaný pre neho pracoval v pozícii riaditeľa. Žalovaný dohodu nedodrжал, majetok si ponechal na svojom mene a dokonca časť majetku odpredal a prijatú kúpnu cenu na svoje osobné konto si ponechal. Keďže sa jedná o vlastníctvo firmy, má naliehavý právny záujem, aby bol predmetný majetok zapísaný na skutočného vlastníka, ktorý ho vybudoval z vlastných finančných zdrojov, pričom poukazuje na možnosť usporiadania tohto právneho vzťahu s poukazom na § 135b Občianskeho zákonníka s tým, že spracoval cudziu vec - pozemok vo vlastníctve žalovaného tak, že vznikla úplne nová vec, čím sa jeho podiel na novovzniknutej veci stal rozhodujúcim; žalovaný súhlasil so zriadením stavieb na jeho pozemku, od neho prijal dokonca kúpnu cenu za pozemky. Konanie bolo právoplatne skončené rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 18C/191/2009-691 zo dňa 6. júna 2019, ktorou bola žaloba spoločnosti A DONASTAV,

s.r.o., zamietnutá, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/210/2019-725 zo dňa 25. novembra 2021, ktorý rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 12.01.2022. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že existuje prekážka právoplatne rozhodnutej veci, čo odôvodňuje postup podľa § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 230 CSP, teda zastavenie tohto konania.

2.6. O povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia 33 eur a 2 x 20 eur za spracovanie podaní, súd prvej inštancie opätovne nerozhodoval, hoci boli tieto výroky odvolacím súdom zrušené. Vyslovil názor, že nie je hospodárne tieto vracať a potom následne znovu vyrubovať poplatkovú povinnosť žalobcovi. Konal tak v záujme zásady hospodárnosti a procesnej ekonómie, za účelom, aby nevystavoval stranu zbytočným úkonom.

2.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP s poukazom na § 256 ods. 1 CSP, zohľadňujúc § 396 ods. 3 CSP, pretože súčasne rozhodol nielen o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj v merite veci. Keďže konanie zastavil (v majoritnej časti dôvodu späťvzatia), preto v danom prípade ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Poznámene, že ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť na oboch procesných stranách. Konštatoval, že v danej veci, po rozhodnutí odvolacieho súdu, vzal žalobca žalobu, okrem určenia vlastníckeho práva k rodinnému domu so súpisným číslom XXX spolu s parc.č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoría, čiastočne späť. Avšak okrem procesných aspektov posudzoval predovšetkým prekážku rozhodnutej veci, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok (podmienky) konania, ktorá nastala skôr, ako prišlo k čiastočnému späťvzatiu. Podanie žaloby už označil ako šikanóznny výkon práva smerujúci proti žalovanému, keď žalobca zastúpený advokátom podal žalobu, hoci mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozsúdenej v konaní vedenom na súde pod spisovou značkou 18C/191/2009. Preto nemohol formalisticky posudzovať aspekty zastavenia konania v dôsledku čiastočného späťvzatia, keďže už predtým žalovanému vznikli trovy jednak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, v súvislosti s bránením jeho práva, keď dôvodne namietal existenciu res iudicata. Vyslovil názor, že prvým dôvodom zastavenia celého konania bola prekážka res iudicata, preto procesné zavinenie na zastavení celého konania pričítal na ťarchu žalobcovi. Konštatoval, že nemožno pričítať na ťarchu žalovaného absurdné tvrdenie žalobcu, že nevydaním navrhovaného neodkladného opatrenia, pri ktorom žalobca ani neosvedčil existenciu podmienok na jeho nariadenie (hoci je právne zastúpený), došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby. Pokiaľ žalobca nevedel osvedčiť svoj nárok na nariadenie neodkladného opatrenia, potom musí niesť procesné následky spojené s jeho prípadným (procesným) neúspechom v spore. Poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 178/2019 zo dňa 26.05.2020. Vyslovil názor, že priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému vyžadovalo aj spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov strán sporu, pretože nemohol formalisticky nahliadať na pojem procesné zavinenie, bez zohľadnenia ďalších, veľmi podstatných procesných aspektov. Priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi by bolo nielen nespravodlivým rozhodnutím, ale takéto rozhodnutie by negatívne zasiahlo do majetkovej sféry žalovaného, hoci procesne mu v žiadnom prípade nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania. Uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ďalej uviedol, že nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu podľa § 257 CSP v samotnom konaní, a netvrdili ich ani strany sporu.

3.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd výrok I., zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým zakáže žalovanému akýmkoľvek spôsobom nakladať s nehnuteľnosťou - rodinným domom č. postaveným na parc.č. XXX/XX pre k.ú. K. zapísaným v LV č. XX, výroky II. a III. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie stupňa na nové konanie a rozhodnutie vo veci.

3.2. Tvrdil, že nevyhovením návrhu na vydanie neodkladného opatrenia sa stalo presne to, čomu malo neodkladné opatrenie zabrániť, a to prevod vlastníctva zo žalovaného na nového nadobúdateľa N.. K. P.. Tým sa preukázala potreba nariadenia neodkladného opatrenia. Tvrdil, že v tomto čase už je návrh na vydanie neodkladného opatrenia bezpredmetný, pretože v podstate už nie je čo chrániť z dôvodu, že špekulačný prevod sa už uskutočnil, a nezabránila tomu ani poznámka na liste vlastníctva. Potreba vydania neodkladného opatrenia bola osvedčená podaním žaloby.

3.3. Namietal voči zastaveniu konania z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ktorá bola vedená na Okresnom súde Nitra č.k. 18C/191/2009. Tvrdil, že v tomto konaní sa domáha fakticky aj právne iného nároku než bol uplatňovaný v konaní č.k. 18C/191/2009. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Nitra č.k. 18C/191/2009 bolo po právnej stránke spracovanie cudzej veci - pozemkov na novú vec, ktorú žalobca spracoval na svoje náklady, pričom jeho podiel na spracovanej veci bol väčší, čo bol právne aj skutkovo dôvod určenia vlastníctva. V konaní č.k. 16C/22/2022 ide o skutkovo a právne iný dôvod podanej žaloby, keďže tu vystupuje ako stavebník a skutočný vlastník, ktorý postavil

predmetné stavby na svoje náklady a so súhlasom žalovaného. Z uvedeného dôvodu v prejednávacom prípade nejde o tu istú vec, pričom nie je právne významný predmet veci, tzn. rovnaké nehnuteľnosti, ale skutkový a právny dôvod určenia vlastníckeho práva k nim. Žalobca sa domáha v tomto konaní určenia vlastníckeho práva k stavbám, teraz, už iba k rodinnému domu súp.č. XXX. postavenému na parcele č.XXX/XX v k.ú. K., avšak z iného právneho a skutkového dôvodu. Právnym dôvodom podanej žaloby je zriadenie stavby na cudzom pozemku žalobcom ako skutočným stavebníkom a vlastníkom. V konaní č.k. 18C/191/2009 sa domáhal určenia vlastníctva z právneho dôvodu spracovania veci. Aj Občiansky zákonník právne aj skutkovo rozlišuje samostatné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva, ide odlišné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva, preto žaloba nemôže byť podaná šikanóznym konaním a taktiež sa nemôže jednať o právoplatne rozhodnutú vec.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s dôvodmi odvolania nesúhlasí. Poukázal na skutkové dôvody v konaní sp.zn. 18C/191/2009 a skutkové dôvody v konaní sp.zn. 18C/181/2009 a tvrdil, že sú vymedzené totožne. Súd prvej inštancie si uvedené preveril porovnaním oboch spisov a dospel k záveru o existencii prekážky res iudicata podľa § 230 CSP. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13. 10. 2009, sp.zn. 5 Cdo 120/2009). Zastal názor, že ak raz je daná prekážka res iudicata, nemožno obmedziť práva žalovanej strany v akomkoľvek ohľade, navyše žalobca neosvedčil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by sa mal stať sa (resp. je, mal byť vlastníkom) označeného majetku žalobca a teda jeho právo by malo byť ohrozené. Poukázal na svoje predchádzajúce prednesy. Mal zato, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, odôvodnenie napadnutého uznesenia je logické, vyčerpávajúce, preto navrhoval, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu potvrdil a priznal mu náhradu odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalobca v stanovisku zo dňa 09.01.2023 zopakoval svoju argumentáciu z odvolania, a opätovne tvrdil, že sa jedná o skutkovo i právne iné konania, ktoré nemožno zlúčiť a aplikovať prekážku res iudicata. Súd prvej inštancie nedostatočne posúdil skutkové a právne rozdiely v oboch konaniach, a preto vo veci nesprávne rozhodol. Určenie vlastníckeho práva podľa § 135b a § 132 Občianskeho zákonníka sú iné ustanovenia a zároveň aj iné práve dôvody vzniku vlastníckeho práva. Uviedol, že na podanom odvolaní trvá a považuje ho za dôvodné.

6. Žalovaný v stanovisku zo dňa 16. januára 2023 uviedol, že v žiadnom svojom podaní, ani vo svojom prednese, ani vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu neuviedol, že pre posúdenie prekážky res iudicata veci je potrebné skúmať dôvody skutkové aj právne. Ide o tvrdenie žalobcu, ktoré popiera. Ďalej uviedol, že žalovaný neuvádza žiadne nové skutočnosti ani dôvody, preto navrhoval súdu prvej inštancie v súlade s § 377 CSP vec postúpiť odvolaciemu súdu.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

10. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

11. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 325 ods. 2 písm. c), d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

c) nenakladala z určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala, alebo niečo znášala.

15. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

16. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

17. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihlíada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

18. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

19.1. Odvolací súd posudzujúc napadnuté uznesenie z hľadiska citovaných zákonných ustanovení, súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu a odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodujúce skutočnosti správne vyhodnotil a vyvodil z nich aj správny právny záver. Súd prvej inštancie zistil, že totožný žalobca sa domáhal od totožného žalovaného žalobou zo dňa 22.10.2009 určenia vlastníckeho práva k totožným nehnuteľnostiam, ako v tomto konaní. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že na svoje náklady s povolením žalovaného, ako vlastníka pozemkov, na ktorého bolo vybavené aj stavebné povolenie, postavil rodinné domy, keď medzi stranami sporu došlo k riadnej dohode o tom, že po ukončení stavieb žalovaný prevedie nehnuteľný majetok na neho spolu s pozemkami, za ktoré prijal dohodnutú kúpnu cenu, a v tom čase žalovaný pre neho pracoval v pozícii riaditeľa. Žalovaný dohodu nedodržiaval, majetok si ponechal na svojom mene, a dokonca časť majetku odpredal a prijatú kúpnu cenu na svoje osobné konto si ponechal. Vec bola vedená na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 18C/191/2009. Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 6. júna 2019 č.k. 18C/191/2009-691, žalobu spoločnosti A DONASTAV, s.r.o., zamietol, a Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 25. novembra 2021 č.k. 8Co/210/2019-725, rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 12.01.2022. Na základe uvedených skutkových zistení dospel súd prvej inštancie k záveru, že konaniu bráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci, keďže o žalobe o určenie vlastníctva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam už právoplatne rozhodol iný súd. Pokiaľ žalobca vzal v priebehu konania žalobu čiastočne späť, a to vo vzťahu určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území K. - rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parc.č. XXX/X, v tejto časti súd prvej inštancie dôvodil zastavením konania aj z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby. Poukázal však na to, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci existovala už v čase začatia konania, čo aj v prípade čiastočného späťvzatia odôvodňuje postup podľa § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 230 CSP, teda zastavenie konania. Odvolací súd sa s uvedenými závermi stotožnil.

19.2. Vo vzťahu k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie jednak nemal preukázanú nevyhnutnosť bezodkladne upraviť pomery medzi stranami neodkladným opatrením, keďže žalobca nepreukázal realizáciu akejkoľvek dispozície s majetkom, ktorého vlastníctva sa žalobca domáhal. Ďalej poukázal na to, že z poznámky na výpise LV č. XX pre k.ú. K. vyplýva zápis o zákaze nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami na základe uznesenia Okresného súdu Nitra sp.zn. 15C/184/2009-38 zo dňa 15.10.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.11.2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra sp.zn. 15C/184/2009-38 zo dňa 22.10.2009. A rovnako považoval za zásadné, že medzi rovnakými stranami sporu, s rovnakým predmetom konania o určenie vlastníckeho práva k totožným nehnuteľnostiam, na základe rovnakých skutkových okolností prebiehalo na Okresnom súde Nitra konanie pod sp.zn. 18C/191/2009, ktoré bolo právoplatne skončené. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný a zamietol ho. Odvolací súd sa aj s uvedeným záverom stotožnil.

19.3. Správny bol aj výrok o trovách konania, ktorým priznal žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie skúmal zavinenie strán sporu na zastavení konania a dospel k záveru, že zastavenie konania procesne zaviniel žalobca, pretože k zastaveniu konania došlo v prvom rade pre prekážku rozhodnutej veci. Hoci rešpektoval právo žalobcu vziať žalobu čiastočne späť, nestotožnil sa s jeho tvrdením, podľa ktorého dôvodom späťvzatia bolo konanie žalovaného, ktorý časť nehnuteľností previedol na tretiu osobu, keďže žalovaný od začiatku sporu prekážku rozhodnutej veci namietal. Odvolací súd považuje závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k trovám konania za vecne správne.

19.4. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napadnuté uznesenie v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť dôvodov napadnutého uznesenia ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

20.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že procesné podmienky predstavujú základné predpoklady, ktoré musia byť splnené, aby súd mohol vo veci

konať a rozhodnúť. Súd je povinný skúmať procesné podmienky v každom štádiu konania. Nedostatok procesnej podmienky spôsobuje vadu konania, ktorá môže byť odstrániteľná alebo neodstrániteľná. Medzi neodstrániteľné podmienky konania patrí prekážka právoplatne rozhodnutej veci. O prekážku rozhodnutej veci ide, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a týka sa rovnakého predmetu konania a tých istých subjektov. V takom prípade bráni vydaniu nového rozhodnutia prekážka rozhodnutej veci (res iudicata), ktorej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania.

20.2. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania (bez ďalšieho) k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, o ktorej už bolo prv právoplatne rozhodnuté. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Z hľadiska totožnosti osôb nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného) a na totožnosť osôb právna teória i prax usudzuje tiež v prípadoch právneho nástupníctva osôb vystupujúcich či už na jednej alebo i na oboch stranách sporu. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. septembra 2020 sp.zn. 6 Cdo 33/2020).

20.3. V danej veci z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca sa domáha určenia vlastníctva nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území K. zapísaných na LV č. XX. ako rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX, rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/XX a rodinný dom so súpisným číslom XXX postavený na parcele č. XXX/X. Žalobu podal voči osobe, ktorá bola na liste vlastníctva zapísaná ako vlastník a opísal v nej skutkové okolnosti, podľa ktorých vybudoval rodinné dvojdomy v katastrálnom území K. na základe stavebného povolenia vydaného na žalovaného, ktorý je vlastníkom pozemkov, na ktorých sú domy postavené. Tvrdil, že strany sporu sa tak dohodli s tým, že po ukončení stavieb žalovaný na neho prevedie stavby spolu s pozemkami, pretože prijal za pozemky sumu 600 000 Sk ako dohodnutú kúpnu cenu. Žalovaný v tom čase pracoval u žalobcu v pozícii riaditeľa stavebnej firmy. Napriek dohode a nespočetným urgenciám si žalovaný nehnuteľný majetok ponecháva na svojom mene. Odvolací súd si pripojil zberný spis Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/210/2019, z ktorého zistil, že na Okresnom súde Nitra prebiehalo konanie o určenie vlastníctva k totožným rodinným domom, ktorého predmetom bolo zároveň aj určenie vlastníctva k pozemkom, na ktorých sú rodinné domy postavené. Žalobu podal totožný žalobca proti totožnému žalovanému a zdôvodnil ju rovnakými skutkovými okolnosťami, ako v tejto veci. Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 6. júna 2019 č.k. 18C/191/2009-691, žalobu spoločnosti A DONASTAV, s.r.o., zamietol, a Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 25. novembra 2021 č.k. 8Co/210/2019-725, rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil. Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 12.01.2022. Z uvedených dôvodov odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 18C/191/2009, ktoré je právoplatne skončené, tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre toto konanie. Na uvedenom závere nič nemení čiastočné späťvzatie žaloby v priebehu konania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nedostatok procesných podmienok konania v danej veci, zistený súdom prvej inštancie pred čiastočným späťvzatím žaloby, je skutočnosťou, ktorá mala podstatný vplyv na rozhodnutie, keďže konanie by bolo na jeho základe zastavené aj bez úkonu žalobcu, ktorým vzal žalobu čiastočne späť.

20.4. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 1 CSP je potreba neodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Z uvedeného vyplýva, že medzi stranami sporu musí existovať vzťah, ktorý vyžaduje úpravu. Tento vzťah je spravidla založený na záväzku jednej alebo druhej strany, ktorý môže vzniknúť z právneho úkonu, najmä zo zmluvy, zo zodpovednosti za spôsobenú škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo z inej skutočnosti vyplývajúcej zo zákona. Odvolací súd dospel, rovnako ako súd prvej inštancie, k záveru, že pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné podmienky, keďže v dôsledku zastavenia konania pre prekážku rozhodnutej veci, nie je daná potrebná bezodkladne upraviť pomery strán sporu. A vo vzťahu k nehnuteľnostiam vo vzťahu ku ktorým vzal žalobcu žalobu čiastočne späť, v odvolaní tvrdil, že v tomto čase už je návrh na vydanie neodkladného opatrenia bezpredmetný.

21.1. Žalobca v podanom odvolaní v podstate namietal voči zastaveniu konania z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ktorá bola vedená na Okresnom súde Nitra č.k. 18C/191/2009 a tvrdil, že v tomto konaní sa domáha fakticky aj právne iného nároku než bol uplatňovaný v konaní č.k. 18C/191/2009. Uvedenú námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú z dôvodov uvedených v bodoch 20.1, 20.2. a 20.3., ktoré nepovažuje za potrebné opakovať.

21.2. S tvrdením žalobcu, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Nitra č.k. 18C/191/2009 bolo po právnej stránke spracovanie cudzej veci - pozemkov na novú vec, ktorú žalobca spracoval na svoje náklady, pričom jeho podiel na spracovanej veci bol väčší, čo bol právne aj skutkovo dôvod určenia vlastníctva, a v konaní č.k. 16C/22/2022 ide o skutkovo a právne iný dôvod podanej žaloby, keďže tu vystupuje ako stavebník a skutočný vlastník, ktorý postavil predmetné stavby na svoje náklady a so súhlasom žalovaného, sa odvolací súd nestotožnil. Z obsahu odvolania totiž jednoznačne vyplýva, že žalobca považuje za podstatné, že právnym dôvodom podanej žaloby je zriadenie stavby na cudzom pozemku žalobcom ako skutočným stavebníkom a vlastníkom podľa § 135c Občianskeho zákonníka, a v konaní č.k. 18C/191/2009 sa domáhal určenia vlastníctva z právneho dôvodu spracovania veci podľa § 135b Občianskeho zákonníka. K uvedenej argumentácii žalobcu považuje odvolací súd za potrebné opakovaně poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. septembra 2020 sp.zn. 6 Cdo 33/2020, podľa ktorého pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, z dôvodu, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).